

Sygn. akt VII U 152/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 maja 2016 r.

**Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant Urszula Kalinowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 kwietnia 2016 r. w W.

sprawy E. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wysokość zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek

na skutek odwołania E. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 2 grudnia 2013 r., znak: (...)/2013/RKS/(...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 2 grudnia 2013 r., znak: (...)/2013/RKS/ (...) w ten sposób, że ustala, że zadłużenie odwołującego E. M. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 2.261,27 (dwa tysiące dwieście sześćdziesiąt jeden złotych dwadzieścia siedem groszy), w tym:

1) z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres (...)

w kwocie: 623,05 zł (sześćset dwadzieścia trzy złote pięć groszy)

odsetek za zwłokę: 105,00 zł (sto pięć złotych)

2) z tytułu: składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres 08/2012-10/2012, (...), (...)- (...)

w kwocie: 1.387,39 zł (jeden tysiąc trzysta osiemdziesiąt siedem złotych trzydzieści dziewięć groszy)

odsetek za zwłokę: 85,00 zł (osiemdziesiąt pięć złotych)

3) z tytułu: składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres (...)

w kwocie: 51,83 zł (pięćdziesiąt jeden złotych osiemdziesiąt trzy grosze) odsetek za zwłokę: 9,00 zł (dziewięć złotych).

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 02 grudnia 2013 r., znak: (...)/2013/RKS/

(...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., działając na podstawie przepisów art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U z 2015 r. poz. 121 z późn. zm.)

określił na dzień 02 grudnia 2013 r. zadłużenie E. M. z tytułu składek w wysokości 3.498,35 zł, w tym: z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od lutego 2012 r. do kwietnia 2012 r. i za czerwiec 2012 r. w łącznej kwocie 1.630,00 zł oraz odsetek za zwłokę w kwocie 302,00 zł, z tytułu składek na ubezpieczenia zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od sierpnia 2012 r. do października 2012 r., za miesiąc lipiec 2013 r. i za okres od września 2013 r. do października 2013 r. w łącznej kwocie 1.387,39 zł oraz odsetek za zwłokę w kwocie 85,00 zł, a także z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za miesiąc kwiecień 2012 r. oraz za miesiąc czerwiec 2012 r. w łącznej kwocie 84,55 zł oraz odsetek za zwłokę w kwocie 9,00 zł. Organ rentowy wskazał, że należne składki powinny być uregulowane wraz z odsetkami za zwłokę, wynikającymi z art. 23 ustawy, liczonymi od dnia wpłaty włącznie, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja Podatkowa (Dz. U. z 2015 r., poz. 613 z późn. zm.).

W uzasadnieniu decyzji, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że działając na podstawie wskazanego przepisu art. 83 ust.1 pkt. 3 ustawy systemowej wydał decyzję w zakresie indywidualnych spraw dotyczących ustalania wymiaru składek i ich poboru oraz określenia wysokości należności z tytułu składek w kwotach podanych w sentencji decyzji, na które składają się należności z tytułu składek na poszczególne ubezpieczenia w ramach zakresów deklaracji 01-39 wraz z należnymi z tego tytułu odsetkami. Organ rentowy stwierdził, że jak wynika z załączonych do akt sprawy dokumentów, odwołujący dokonał zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od dnia 27 października 2006 r. Wobec powyższego, stosownie do treści art. 18a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z dokonany zgłoszeniem na druku ZUS ZUA w okresie od października 2006 r. do września 2008 r. był on zobowiązany odprowadzać składki na ubezpieczenia społeczne od podstawy wymiaru składek nie niższej niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia oraz do odprowadzania składki na ubezpieczenie zdrowotne, natomiast od października 2008 r. składki na ubezpieczenia społeczne w wysokości 60% kwoty minimalnego wynagrodzenia oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaznaczył, że w okresach od października 2008 r. do października 2009 r., od września 2010 r. do grudnia 2011 r., w miesiącu maju 2012 r. oraz w okresie do lipca 2012 r. do chwili obecnej w związku z równoczesnym pozostawianiem w stosunku pracy i osiąganiem z tego tytułu wynagrodzenia w wysokości równej lub wyższej niż kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę na podstawie art. 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, E. M. był zwolniony z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy, natomiast nadal był zobowiązany do opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne. W związku z powyższym, w wyżej wymienionych okresach czasu dokonał zgłoszenia z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej wyłącznie do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego. Ponadto w okresach od maja 2007 r. do października 2007 r., od grudnia 2007 r. do stycznia 2008 r. oraz od marca 2008 r. do kwietnia 2008 r. przystąpił do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego i odprowadzał składki na to ubezpieczenie. Jednocześnie, począwszy od listopada 2012 r. wnioskodawca zgłosił do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych pracownika i z tego tytułu zobowiązany jest do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Jednocześnie organ rentowy poinformował ubezpieczonego o tym, że w przypadku, jeżeli zobowiązanie wraz z należnymi odsetkami nie zostanie uregulowane w terminie miesiąca od daty doręczenia decyzji, zgodnie z art. 24 ust. 2 w związku z art. 32 ww. ustawy, będzie on zobowiązany do przymusowego ściągnięcia należności w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej w trybie przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. kodeks postępowania cywilnego (decyzja z dnia 02 grudnia 2013 r. znak: (...)/2013/RKS/(...), k. 1-2, tom II a.r.)

W odwołaniu od powyższej decyzji z dnia 20 stycznia 2014 r., **E. M.** wniósł o jej zmianę, kwestionując wyłącznie obowiązek opłacenia pełnej składki na ubezpieczenia społeczne za okres od stycznia do kwietnia 2012 r. Wskazał, że w tym czasie przebywał na zwolnieniu lekarskim w związku z wypadkiem komunikacyjnym. Podkreślił, że zwolnienia lekarskie za ten okres czasu składał bezpośrednio w organie rentowym. Stwierdził nadto, że w tym czasie był również zatrudniony na stanowisku nauczyciela wychowania fizycznego w pełnym wymiarze czasu pracy w Szkole Podstawowej w L., wobec czego to pracodawca odprowadzał za niego składki na ubezpieczenia społeczne za wskazany okres zatrudnienia (odwołanie z dnia 20 stycznia 2014 r. k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 28 stycznia 2014 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.**, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie i powołując się na argumenty przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji wniósł o oddalenie odwołania. Organ rentowy jeszcze raz podkreślił, że w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, płatnik składek obowiązany był do opłacania należnych składek na ubezpieczenia społeczne za każdy miesiąc prowadzenia działalności gospodarczej bez uprzedniego wezwania, w obowiązującym terminie i w odpowiedniej wysokości. Z uwagi na fakt, że z powyższego obowiązku odwołujący się nie wywiązał, z tego tytułu powstało zadłużenie, które wysokość została określona w treści zaskarżonej decyzji. Organ rentowy nadmienił, że odwołujący nie kwestionuje całości zadłużenia, czego dowodem jest jego systematyczna regulacja, a kwestionuje jedynie okres od stycznia 2012 r. do kwietnia 2012 r. z uwagi na zatrudnienie w tym czasie w Szkole Podstawowej w L.. Organ rentowy wyjaśnił przy tym, że z tytułu tego zatrudnienia, ubezpieczony nie otrzymywał wynagrodzenia wyższego od minimalnego wobec, czego miał obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne również z innych tytułów, a więc z prowadzonej działalności gospodarczej (odpowiedź na odwołanie z dnia 28 stycznia 2014 r. k. 6-7 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony E. M. od dnia 01 lutego 2006 r. do chwili obecnej prowadzi własną zarejestrowaną działalność gospodarczą związaną z prowadzeniem zajęć sportowych. Z tego tytułu ubezpieczony od momentu rozpoczęcia prowadzenia powyższej działalności gospodarczej do dnia 30 września 2008 r., a następnie w okresach od dnia 01 listopada 2009 r. do dnia 31 sierpnia 2010 r., od dnia 01 stycznia 2012 r. do dnia 30 kwietnia 2012 r. i od dnia 01 czerwca 2012 r. do dnia 30 czerwca 2012 r. podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. Jednocześnie w okresie od dnia 31 sierpnia 2011 r. do dnia 31 sierpnia 2012 r. odwołujący był zatrudniony na stanowisku nauczyciela wychowania fizycznego w (...) Szkole Podstawowej nr (...) im. (...) w L. w wymiarze czasu pracy, wynoszącym 3/5 etatu za wynagrodzeniem miesięcznym brutto w wysokości 1.479,00 zł (umowa o pracę z dnia 31 sierpnia 2011 r. k. 16 a.s., wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej k.12, tom III a.r.).

W okresie od dnia 31 sierpnia 2011 r. do dnia 31 sierpnia 2012 r., odwołujący przebywał na zwolnieniach lekarskich w następujących okresach czasu: od dnia 11 stycznia 2012 r. do dnia 20 stycznia 2012 r., od dnia 13 stycznia 2012 r. do dnia 27 stycznia 2012 r., od dnia 28 stycznia 2012 r. do dnia 13 lutego 2012 r., od dnia 25 lutego 2012 r. do dnia 23 marca 2012 r., od dnia 25 marca 2012 r. do dnia 09 kwietnia 2012 r. oraz od dnia 10 kwietnia 2012 r. do dnia 30 kwietnia 2012 r. Za okres od dnia 28 stycznia 2012 r. do dnia 13 lutego 2012 r. odwołującemu zostały wystawione zwolnienia lekarskie zarówno na pracodawcę, tj. Społeczną Szkołę Podstawową nr (...) im. (...) w L., (nr druku zwolnienia: (...), (...), (...)) jak i na niego samego, jako na osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą (nr druku zwolnienia: (...), (...)). Podwójne zwolnienia lekarskie za okres od dnia 11 stycznia 2012 r. do dnia 27 stycznia 2012 r. zostały przez odwołującego złożone w organie rentowym celem uzyskania świadczenia z tytułu zasiłku chorobowego. W trakcie postępowania kontrolnego, pracownik (...) Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W. - A. G. poinformowała telefonicznie odwołującego o konieczności odebrania zwolnień lekarskich wystawionych na niego, jako na płatnika składek za okres od dnia 11 stycznia 2012 r. do dnia 27 stycznia 2012 r. ze wskazaniem, że nie może on otrzymać zasiłku chorobowego dwutorowo, tzn. zarówno w związku z zatrudnieniem w placówce oświatowej, jak i w związku z prowadzeniem własnej działalności gospodarczej. W związku z tym faktem, odwołujący odebrał wcześniej złożone zwolnienia lekarskie, natomiast kolejnych zwolnień, tj. z tytułu działalności gospodarczej już nie pobierał od lekarza prowadzącego, albowiem był przekonany o braku takiej konieczności (zwolnienia lekarskie k. 17-18, zwolnienia lekarskie wraz z deklaracjami rozliczeniowymi – dokumentacja zgromadzona w aktach osobowych odwołującego k. 93, pismo procesowe z dnia 07 marca 2016 r. k. 204 a.s.).

Z tytułu zatrudnienia w (...) Szkole Podstawowej nr (...) im. (...) w L. odwołujący w okresie od lutego do kwietnia 2012 r. oraz w miesiącu czerwcu 2012 r. otrzymał następujące wynagrodzenie: za miesiąc luty 2012 r. – 1.691,28 zł, które zostało wskazane na liście płac, jako zasiłek chorobowy, za miesiąc marzec 2012 r. – 1.096,78 zł, które zostało wskazane na liście płac, jako zasiłek chorobowy, za miesiąc kwiecień 2012 r. – 1.061,40 zł, które zostało wskazane na liście płac, jako zasiłek chorobowy oraz za miesiąc czerwiec 2012 r. wynagrodzenie w pełnej wysokości, tj. w kwocie

1.479,00 zł (listy płac wraz z potwierdzeniami przelewów, deklaracje rozliczeniowe – dokumentacja zgromadzona w aktach osobowych odwołującego k. 93).

W związku z tym, że odwołujący w wyżej wymienionych okresach czasu nie spełnił warunków zwalniających go z opłacania wyłącznie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w art. 9 ust. 1 i ust. 1a ustawy z dnia 13 października 1998 r. w prawidłowy sposób, w dniu 06 grudnia 2012 r. złożył korekty dokumentów rozliczeniowych, zgłoszeniowych, wykazując z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej za okres od stycznia 2012 r. do kwietnia 2012 r. składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy. Po złożeniu korekt dokumentów rozliczeniowych na koncie odwołującego powstała zaległość. Z tego względu, w dniu 04 stycznia 2013 r. odwołujący złożył wniosek o udzielenie ulgi w formie układu ratalnego. Umowa ratalna nr (...) została zawarta w dniu 10 kwietnia 2013 r. W związku jednak z niedopełnieniem warunków umowy ratalnej w zakresie § 7 pkt. 1 pdpkt. 3, który stanowił, że umowa ulegnie rozwiązaniu w przypadku nieopłacenia w pełnej wysokości składki bieżącej przez okres dłuższy niż 14 dni od dnia ich wymagalności, umowa uległa rozwiązaniu w dniu 29 listopada 2013 r., ponieważ składka bieżąca za miesiąc lipiec 2013 r. nie została uregulowana przez odwołującego do dnia 26 sierpnia 2013 r. (umowa nr (...) o rozłożeniu na raty należności z tytułu składek k. 28-32 a.s., wniosek o układ ratalny z dnia 04 stycznia 2013 r. k. 1, tom III a.r.).

Zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne zostały przez odwołującego pokryte w następujący sposób: składka za miesiąc lipiec 2013 r. została pokryta z wpłaty własnej płatnika dokonanej w dniu 29 listopada 2013 r. w kwocie 261,73 zł, przy czym wpłata pokryła należność główną w kwocie 253,73 zł oraz należne odsetki w kwocie 8,00 zł. Składka za miesiąc wrzesień 2013 r. została pokryta z wpłaty własnej płatnika dokonanej w dniu 19 grudnia 2013 r. w kwocie 261,73 zł, którą rozliczono należność główną w kwocie 261,73 zł, natomiast składka za miesiąc październik 2013 r. została pokryta z wpłaty własnej dokonanej przez płatnika we wskazanej powyżej dacie, którą rozliczono należność główną w kwocie 261,73 zł. Na dzień 29 kwietnia 2014 r., za okres od października 2006 r. do marca 2014 r. na koncie ubezpieczonego figurowały następujące zaległości: z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne za miesiąc kwiecień 2012 r., za miesiąc czerwiec 2012 r. oraz za miesiąc grudzień 2013 r. w kwocie 1.246,21 zł, z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne za miesiąc październik 2012 r., za miesiąc grudzień 2013 r. oraz za miesiąc marzec 2014 r. w kwocie 500,15 zł oraz z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za miesiąc czerwiec 2012 r., za miesiąc grudzień 2013 r. oraz za miesiąc marzec 2014 r. w kwocie 48,75 zł oraz odsetek należnych do dnia zapłaty łącznie (elektroniczne zestawienie operacji za okres od dnia 01 stycznia 2012 r. do dnia 26 marca 2014 r. k. 33-39 a.s.).

Decyzją z dnia 02 grudnia 2013 r., znak: (...)/2013/RKS/ (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., działając na podstawie przepisów art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U z 2015 r. poz. 121 z późn. zm.) określił na dzień 02 grudnia 2013 r. zadłużenie E. M. z tytułu składek w wysokości 3.498,35 zł, w tym: z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od lutego 2012 r. do kwietnia 2012 r. i za czerwiec 2012 r. w łącznej kwocie 1.630,00 zł oraz odsetek za zwłokę w kwocie 302,00 zł, z tytułu składek na ubezpieczenia zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od sierpnia 2012 r. do października 2012 r., za miesiąc lipiec 2013 r. i za okres od września 2013 r. do października 2013 r. w łącznej kwocie 1.387,39 zł oraz odsetek za zwłokę w kwocie 85,00 zł, a także z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za miesiąc kwiecień 2012 r. oraz za miesiąc czerwiec 2012 r. w łącznej kwocie 84,55 zł oraz odsetek za zwłokę w kwocie 9,00 zł. Organ rentowy wskazał, że należne składki powinny być uregulowane wraz z odsetkami za zwłokę, wynikającymi z art. 23 ustawy, liczonymi od dnia wpłaty łącznie, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja Podatkowa (Dz. U. z 2015 r., poz. 613 z późn. zm.).

Od niekorzystnej dla siebie decyzji organu rentowego, E. M. złożył odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie z dnia 20 stycznia 2014 r. k. 2 a.s.).

W toku postępowania, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości na okoliczność zadłużenia wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień 02 grudnia 2013 r. z tytułu składek

na ubezpieczenie społeczne za okres od lutego 2012 r. do kwietnia 2012 r. oraz za czerwiec 2012 r. celem ustalenia, czy należności za wskazane okresy zostały obliczone prawidłowo przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w decyzji z dnia 02 grudnia 2013 r. przy uwzględnieniu dotychczasowych wpłat dokonanych przez odwołującego E. M. (postanowienie z dnia 02 kwietnia 2015 r. k. 99 a.s.).

W opinii z maja 2015 r. biegły sądowy z zakresu rachunkowości P. B. wskazał, że w okresie od dnia 11 stycznia 2012 r. do dnia 13 lutego 2012 r. odwołujący otrzymywał druki zwolnienia lekarskiego, w których płatnikiem był zakład pracy (szkoła), jak również zwolnienia wystawiane na siebie w ramach prowadzenia działalności gospodarczej. Po dacie 13 lutego 2012 r. brak jest natomiast zwolnień lekarskich, w których wskazano jako płatnika składek odwołującego. Biegły zaznaczył nadto, że w analizowanym okresie odwołujący otrzymał następujące wynagrodzenie za pracę: za miesiąc luty 2012 r. – 1.691,28 zł, które zostało wskazane na liście płac, jako zasiłek chorobowy, za miesiąc marzec 2012 r. – 1.096,78 zł, które zostało wskazane na liście płac, jako zasiłek chorobowy, za miesiąc kwiecień 2012 r. – 1.061,40 zł, które zostało wskazane na liście płac, jako zasiłek chorobowy oraz za miesiąc czerwiec 2012 r. wynagrodzenie w pełnej wysokości, tj. w kwocie 1.479,00 zł. Biegły podkreślił przy tym, że w przypadku wystawienia zwolnień lekarskich, w których w tych samych okresach, jako jednego płatnika wskazano by odwołującego, a jako drugiego płatnika wskazano by pracodawcę, odwołujący nie byłby zobowiązany do opłacenia składek ubezpieczenia społecznego w trakcie przebywania na zwolnieniu lekarskim. Jednakże na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy i aktach rentowych stwierdzono, że w analizowanym okresie, tylko w lutym odwołującemu wystawiono dwa zwolnienia lekarskie, potwierdzające jego niezdolność do pracy w okresie od dnia 28 stycznia 2012 r. do dnia 13 lutego 2012 r. Jednocześnie, dokonując stosownych wyliczeń matematycznych biegły ustalił, że zadłużenie odwołującego w terminach wskazanych w postanowieniu, zawierającym tezę dowodową w zakresie ubezpieczenia społecznego wynosiło 1.267,36 zł (tytułem należności głównej) oraz 230,13 zł tytułem odsetek. Biegły zaznaczył przy tym, że różnica pomiędzy wartością wyliczoną w opinii, a wskazaną przez organ rentowy (tj. odpowiednio 1.630,41 zł tytułem należności głównej i 302,00 zł tytułem odsetek) wynika z faktu nie uwzględnienia przez organ rentowy zwolnienia lekarskiego odwołującego za okres od dnia 13 lutego 2012 r. W pozostałej części różnica pomiędzy wyliczeniami organu rentowego i wynikających z treści opinii może wynikać z rozliczenia wpłat dokonanych przez odwołującego (różnice pomiędzy danymi z wyciągu bankowego przekazanego przez odwołującego i rozliczeniami organu rentowego) (opinia biegłego sądowego z zakresu rachunkowości P. B. z maja 2015 r. k. 108-122 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 10 czerwca 2015 r. organ rentowy, ustosunkowując się do treści ww. opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości, podniósł, że wskazana przez biegłego różnica w wyliczeniu należności głównej i odsetek wynika z błędnego przyjęcia przez biegłego, że w okresie do dnia 13 lutego 2012 r. ubezpieczony korzystał ze zwolnienia lekarskiego z działalności gospodarczej. Organ rentowy zaznaczył, że odwołujący korzystał ze zwolnienia lekarskiego, lecz wyłącznie z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, a nie prowadzenia działalności gospodarczej wobec, czego okoliczność ta nie ma wpływu na obniżenie wysokości należnych składek z tytułu działalności gospodarczej za sporny okres czasu (pismo procesowe z dnia 10 czerwca 2015 r. k. 127 a.s.).

Mając powyższe na względzie, zarządzeniem z dnia 15 czerwca 2015 r. Sąd Okręgowy zobowiązał biegłego sądowego do ustosunkowania się w opinii uzupełniającej do zastrzeżeń organu rentowego zawartych w piśmie procesowym z dnia 10 czerwca 2015 r. (zarządzenie z dnia 15 czerwca 2015 r. k. 127 a.s.).

W opinii uzupełniającej z czerwca 2015 r., biegły sądowy z zakresu rachunkowości i finansów (...) sprecyzował, że w aktach sprawy znajduje się kserokopia zwolnienia lekarskiego za okres od dnia 28 stycznia 2012 r. do dnia 13 lutego 2012 r., w którym, jako płatnika składek wskazano odwołującego. Wobec powyższego, biegły stwierdził, że na podstawie przedstawionej dokumentacji nie można stwierdzić, czy odwołujący złożył zwolnienie lekarskie w Oddziale ZUS za okres od dnia 28 stycznia 2012 r. do dnia 13 lutego 2012 r. W takim przypadku należy przyjąć wyliczenia przedstawione w opinii głównej za prawidłowe ze wskazaniem, że a za okres od dnia 01 do dnia 13 lutego 2012 r. odwołujący nie był zobowiązany do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne. Biegły dodał jednak, że w przypadku, gdyby zwolnienie lekarskie nie wpłynęło, odwołujący zobowiązany byłby do zapłaty całej składki ubezpieczenia społecznego za miesiąc luty 2012 r. W takim przypadku zadłużenie odwołującego w spornym okresie czasu w zakresie ubezpieczenia społecznego wyniosłoby 1.544,20 zł tytułem należności głównej oraz 288,86 zł tytułem

odsetek. Zaznaczył także, że różnica pomiędzy wartością wyliczoną powyżej, a wskazaną przez organ rentowy (tj. odpowiednio 1.630,41 zł tytułem należności głównej i 302,00 zł tytułem odsetek) może wynikać z rozliczenia wpłat dokonanych przez odwołującego, tj. różnic pomiędzy danymi z wyciągu bankowego przekazanego przez odwołującego i rozliczeniami organu rentowego (opinia uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu rachunkowości P. B. z czerwca 2015 r. k. 132-145 a.s.).

Postanowieniem z dnia 10 marca 2016 r. Sąd Okręgowy zobowiązał pełnomocnika organu rentowego do przedstawienia hipotetycznego wyliczenia zadłużenia odwołującego z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za miesiąc czerwiec 2012 r. oraz odsetek za zwłokę, a także na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres czerwca 2012 r. oraz odsetek za zwłokę na datę wydania decyzji z dnia 02 grudnia 2013 r. w terminie 14 dni wraz z przedstawieniem sposobu wyliczenia (postanowienie z dnia 10 marca 2016 r. k. 209 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 24 marca 2016 r. organ rentowy wskazał, że zaległość od nieopłaconych składek za miesiąc czerwiec 2012 r. wynosi na ubezpieczenia społeczne 623,05 zł wraz z odsetkami na dzień 02 grudnia 2013 r. w kwocie 105,00 zł oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za miesiąc czerwiec 2012 r. kwotę w wysokości 51,83 zł wraz z odsetkami na dzień 02 grudnia 2013 r. w wysokości 9,00 zł (pismo procesowe z dnia 24 marca 2016 r. k. 212-216 a.s.).

Na rozprawie w dniu 21 kwietnia 2016 r. strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska procesowe. Jednocześnie odwołujący oświadczył, że kwestionuje wyłącznie obowiązek uiszczenia składek na ubezpieczenia społeczne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od lutego do kwietnia 2012 r., natomiast nie kwestionuje zaległości za czerwiec 2012 r. oraz pozostałych zaległości ujawnionych w decyzji. Z kolei pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania, wskazując, że zaskarżona decyzja na datę jej wydania była prawidłowa (protokół rozprawy z dnia 21 kwietnia 2016 r. k. 220-222 a.s.).

Ustalenia stanu faktycznego, Sąd Okręgowy dokonał w oparciu o akta emerytalno-rentowe i osobowe odwołującego, jak również dokumenty znajdujące się w aktach niniejszej sprawy. Zdaniem Sądu powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Sąd Okręgowy oparł się również na opiniach biegłego sądowego z zakresu rachunkowości P. B. z maja i czerwca 2015 r. (k. 108-122 a.s., k. 132-145 a.s.). W sporządzonych przez siebie opiniach biegły ustalił wysokość zadłużenia odwołującego z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od lutego do kwietnia 2012 r. oraz za miesiąc czerwiec 2012 r. z rozbiciem na należność główną i odsetki, uwzględniając dokonywane przez odwołującego wpłaty z tego tytułu. Biegły odniósł się również do kwestii zwolnień lekarskich przedkładanych przez odwołującego w powyższym okresie czasu wskazując, że w przypadku wystawienia zwolnień lekarskich, w których w tych samych okresach, jako jednego płatnika wskazano by odwołującego, a jako drugiego płatnika wskazano by pracodawcę, odwołujący nie byłby zobowiązany do opłacenia składek ubezpieczenia społecznego w trakcie przebywania na zwolnieniu lekarskim. Omówione opinie nie były kwestionowane przez żadną ze stron, zaś w ocenie Sądu stanowiły one wiarygodną podstawę dla czynienia ustaleń w niniejszej sprawie, albowiem były logiczne, fachowe, jak również zostały wyczerpująco uzasadnione.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie E. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 02 grudnia 2013 r., znak: (...)/2013/RKS/(...) jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy zasadnie organ rentowy ustalił wysokość zadłużenia odwołującego z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, za okres od lutego do kwietnia 2012 r., tj. za okres

przebywania przez E. M. na zwolnieniu lekarskim. Odwołujący nie kwestionował natomiast określonego sporną decyzją zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za miesiąc czerwiec 2012 r., jak również pozostałych zaległości określonych w treści zaskarżonej decyzji i uznawał prawidłowość ich wyliczenia przez organ rentowy. Z tego też względu wyłącznie kwestia dotycząca powstania po stronie odwołującego zaległości za kwestionowany przez niego okres czasu, tj. od lutego do kwietnia 2012 r. podlegała merytorycznemu rozstrzygnięciu w toku niniejszego postępowania.

Stosownie do treści art. 6 ust. 1 pkt. 5 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 z późn. zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność. Z kolei w myśl art. 13 pkt. 4 cyt. ustawy, osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, podlegają obowiązkowi ubezpieczeń społecznych w okresie od dnia rozpoczęcia prowadzenia tej działalności, do dnia zaprzestania jej wykonywania.

Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Stosownie do treści przepisu art. 47 ust. 1 ustawy płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklaracje rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc. W myśl ust. 4 powołanego art. 47 ustawy składki opłaca się na wskazane przez ZUS rachunki bankowe odrębnymi wpłatami w podziale na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Przepis art. 47 ust. 7 ww. ustawy stanowi natomiast, że brak możliwości zidentyfikowania wpłaty nie obciąża Zakładu.

Od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa. Składki oraz odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia i dodatkowa opłata zwane dalej „należnościami z tytułu składek nieopłacone w terminie” podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej (art. 24 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Natomiast w myśl art. 32 ww. ustawy do składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Zaznaczenia wymaga także, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych, dokonując rozliczenia uiszczanych przez odwołującego składek w spornym okresie czasu oraz przedstawiając te rozliczenia na koncie odwołującego w odniesieniu do przedłożonych przez niego w niniejszej sprawie dowodów opłat składek, stosował przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, wypłaconych zasiłków z ubezpieczeń chorobowego i wypadkowego, zasiłków rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych oraz kolejności zaliczania wpłat składek na poszczególne fundusze (Dz. U. nr 165, poz. 1197 ze zm.) zmienionego następnie Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2008 r., nr 78, poz. 465). Zgodnie z przepisami tego rozporządzenia, Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonuje rozliczenia dokonanej przez płatnika składek wpłaty na koncie płatnika i zewidencjonowania danych na koncie ubezpieczonego za dany miesiąc kalendarzowy na podstawie deklaracji oraz raportów lub deklaracji korygującej i raportów korygujących, zgodnie z oznaczeniem dokonany przez płatnika składek na dokumencie płatniczym, o którym mowa w art. 47 ust. 4a ustawy, z uwzględnieniem § 3 ust. 4 i § 25 (§ 11 ust. 1). Dokonanie korekty dyspozycji płatnika składek wskazanej na dokumencie płatniczym, co do miesiąca, za który ma zostać rozliczona wpłata, jest możliwe tylko za zgodą Zakładu (§ 11 ust. 2). Jeżeli natomiast płatnik składek dokona w obowiązującym terminie wpłaty składek na ubezpieczenia społeczne, na Fundusz Emerytur Pomostowych, na ubezpieczenie zdrowotne lub na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych nieoznaczonej co do okresu, wpłatę tę zalicza się w pierwszej kolejności na pokrycie należności z

danego tytułu, poczynając od należności o najwcześniejszym terminie płatności, z zachowaniem w ramach wpłaty składek na ubezpieczenia społeczne pierwszeństwa zaspokojenia należności funduszu emerytalnego i otwartych funduszy emerytalnych (§ 11 ust. 3).

W realiach rozpoznawanej sprawy, odwołujący nie przedstawił dowodów na wykazanie, że dokonane przez organ rentowy rozliczenia wpłat dokonanych przez niego tytułem uregulowania zaległych nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, zostały przeprowadzone w sposób nieprawidłowy pod względem rachunkowym lub niezgodnie ze wskazanymi powyżej przepisami. Odwołujący podnosił jedynie, że organ rentowy niezasadnie zobowiązał go do opłacenia w pełnej wysokości składek na ubezpieczenia społeczne za okres od lutego do kwietnia 2012 r., w trakcie którego przebywał on na zwolnieniu lekarskim. W tym miejscu nadmienić należy, że zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (art. 18 ust. 9), osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, która spełnia warunki do przyznania zasiłku, tj. zasiłku i świadczenia rehabilitacyjnego z ubezpieczenia chorobowego oraz ubezpieczenia wypadkowego, ma prawo do zmniejszenia podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne. Oznacza to, że za okres przebywania na zwolnieniu lekarskim ubezpieczony jest zwolniony z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne za okres, w którym przysługuje mu zasiłek chorobowy. W tej mierze organ rentowy powoływał się na brak przedłożenia przez odwołującego zwolnień lekarskich za okres od lutego do kwietnia 2012 r., które zostały wystawione na jego rzecz, jako na osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą. W ocenie Sądu Okręgowego, mając na uwadze okoliczności niniejszej sprawy, niezasadne jest jednak przerzucanie odpowiedzialności za niezłożenie powyższych zwolnień lekarskich za sporny okres czasu na odwołującego. W tym względzie organ rentowy nie dopełnił bowiem obowiązku w zakresie prawidłowego pouczenia odwołującego, co do konieczności złożenia podwójnych zwolnień lekarskich, tj. zarówno zwolnień lekarskich wystawionych na jego pracodawcę Społeczną Szkołę Podstawową nr (...) im. (...) w L., jak i zwolnień lekarskich wystawionych na niego samego, jako płatnika składek z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Gdyby zatem ZUS już na etapie składania przez odwołującego zwolnień lekarskich za miesiąc styczeń 2012 r. poinformował go o tym, że musi dostarczyć również analogiczne zwolnienia lekarskie za okres od marca do kwietnia 2012 r. wystawione na niego, jako na osobę prowadzącą działalność gospodarczą, to niewątpliwie odwołujący uczyniłby to, tym bardziej, że zwolnienia takie przedłożył za wcześniejszy okres, tj. za styczeń 2012 r. Odwołujący został jednak poinformowany telefonicznie przez pracownika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o konieczności odebrania zwolnień lekarskich wystawionych na niego, jako na płatnika składek za ww. okres czasu ze wskazaniem, że nie może on otrzymać zasiłku chorobowego dwutorowo, tzn. zarówno w związku z zatrudnieniem w placówce oświatowej, jak i w związku z prowadzeniem własnej działalności gospodarczej. W związku z tym faktem, odwołujący odebrał wcześniej złożone zwolnienia lekarskie, natomiast kolejnych zwolnień, tj. z tytułu działalności gospodarczej już nie pobierał od lekarza prowadzącego, albowiem był przekonany o braku takiej konieczności. W tej mierze, odwołujący mógł zatem działać w zaufaniu do organu rentowego, który jako organ administracji publicznej nie jest zwolniony z dokładnego, merytorycznego zbadania kierowanej do niego dokumentacji.

Za błąd organu rentowego uznaje się między innymi niedopełnienie obowiązku określonego uprzednio w § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 r. Nr 10, poz. 49), a dotyczącego informowania o warunkach i dowodach wymaganych do uzyskania świadczeń emerytalno- rentowych oraz do udzielania pomocy przy ubieganiu się o te świadczenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 05 sierpnia 1998 r., III AUa 264/98). Aktualnie obowiązujące rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe (Dz. U. z 2011 r. Nr 237, poz. 1412) także zawiera regulację nakładającą na organ rentowy obowiązek udzielania prawidłowych informacji (w tym wskazówek i wyjaśnień) w zakresie dotyczącym warunków i dowodów wymaganych do ustalania świadczeń. Zaakcentować przy tym należy, że jak wynika z akt organu rentowego, w toku postępowania wyjaśniającego odwołujący wykazywał aktywność i zaangażowanie. Odwołujący dołączył bowiem wszystkie posiadane przez siebie zwolnienia lekarskie, za wyjątkiem tych, których nie pobrał od lekarza po uzyskaniu błędnej informacji na temat braku konieczności ich złożenia. Dlatego też, nieudzielenie mu wskazówek w zakresie koniecznych dowodów (z uzyskaniem, których nie było żadnego

problemu) przed wydaniem decyzji z dnia 02 grudnia 2013 r., znak: (...)/2013/RKS/(...), należy uznać za błąd organu rentowego.

Odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy stwierdzić zatem należy, że błąd organu rentowego w postaci niedopełnienia obowiązku poinformowania odwołującego o konieczności złożenia zwolnień lekarskich za okres od lutego do kwietnia 2012 r. wystawionych na niego, jako na osobę prowadzącą działalność gospodarczą nie może skutkować wydaniem przez ZUS decyzji, obejmującej obowiązek uiszczenia przez niego za ten okres czasu składek na ubezpieczenia społeczne. Na marginesie należy również zaznaczyć, że fakt spełnienia przez odwołującego warunków do nabycia prawa do zasiłku chorobowego w spornym okresie czasu został przez niego udokumentowany za pomocą pozostałej załączonej do akt sprawy dokumentacji, m.in. w postaci zwolnień lekarskich, które zostały wystawione za okres od lutego do kwietnia 2012 r. na pracodawcę odwołującego, tj. Społeczną Szkołę Podstawową nr (...) im. (...) w L., jak również z list płac, z których bezsprzecznie wynika, że w okresie od lutego do kwietnia 2012 r. odwołujący otrzymał następujące wynagrodzenie: za miesiąc luty 2012 r. – 1.691,28 zł, które zostało wskazane na liście płac, jako zasiłek chorobowy, za miesiąc marzec 2012 r. – 1.096,78 zł, które zostało wskazane na liście płac, jako zasiłek chorobowy, za miesiąc kwiecień 2012 r. – 1.061,40 zł, które zostało wskazane na liście płac, jako zasiłek chorobowy. Z powyższego wynika zatem, że w tym okresie czasu, odwołujący niewątpliwie przebywał na zwolnieniu lekarskim, w związku z niezdolnością do pracy, spowodowaną wypadkiem samochodowym, który przeżył w 2012 r. Jednocześnie z uwagi na spowodowaną tym wypadkiem niezdolność do pracy, odwołujący nie mógł również wykonywać własnej zarejestrowanej działalności gospodarczej choćby z tego względu, że jej profil jest tożsamy do charakteru pracy, jaką odwołujący na co dzień wykonuje w ramach zatrudnienia w (...) Szkole Podstawową nr (...) im. (...) w L., a która polega na prowadzeniu zajęć sportowych i rekreacyjnych. Z kolei za miesiąc czerwiec 2012 r. odwołujący nie przedłożył żadnego zwolnienia lekarskiego, a z załączonych do jego akt osobowych list płac wynika, że za ten miesiąc pobrał wynagrodzenie za pracę w pełnej wysokości. Na tej podstawie, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że wyłącznie za miesiąc czerwiec 2012 r. odwołujący jest zobowiązany do opłacenia składki na ubezpieczenia społeczne w pełnej wysokości.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 02 grudnia 2013 r., znak: (...)/2013/RKS/(...), w ten sposób, że ustalił, że zadłużenie odwołującego E. M. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 2.261,27 zł w tym: z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za miesiąc czerwiec 2012 r. w kwocie 623,05 zł oraz odsetek za zwłokę w kwocie 105,00 zł, z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od sierpnia 2012 r. do października 2012 r., za miesiąc lipiec 2013 r. oraz za okres od września 2013 r. do października 2013 r. w kwocie 1.387,39 zł oraz odsetek za zwłokę w kwocie 85,00 zł, a także z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za miesiąc czerwiec 2012 r. w kwocie 51,83 zł oraz odsetek za zwłokę w kwocie 9,00 zł, o czym orzeczono w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)

M.St.